

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

**T/10751. számú
törvényjavaslat**

**a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvénynek az Alaptörvény negyedik
módosításával összefüggő módosításáról**

Előadó:

**Balog Zoltán
emberi erőforrások minisztere**

Budapest, 2013. április

2013. évi törvény

a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvénynek az Alaptörvény negyedik módosításával összefüggő módosításáról

1. §

A nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény (a továbbiakban: Nftv.) 39. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A hallgatói jogviszony a felvételtől vagy az átvételtől szóló döntés alapján, a beiratkozással jön létre. A 15. § (2)–(6) bekezdésében meghatározott magyar állami (rész)ösztöndíjjal támogatott képzésben részt vevő hallgató az e törvényben előírt sajátos feltételek teljesítésére köteles. A 15. § (2)–(6) bekezdésében meghatározott önköltség fizetése mellett folytatott képzés tekintetében hallgatói képzési szerződést kell kötni. A magyar állami ösztöndíj feltételei teljesítésének nyilvántartásáért felelős szerv által nyilvántartott személyes adatokat, az adatkezelés célját, időtartamát, továbbításának feltételeit az 5. *melléklet* tartalmazza.”

2. §

(1) Az Nftv. 46. § (1) és (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép, ezzel egyidejűleg a § a következő (2a) bekezdéssel egészül ki:

„(1) A költségviselés formája szerint a felsőoktatási képzésben részt vevő lehet

- a) magyar állami ösztöndíjjal támogatott hallgató,
- b) magyar állami részösztöndíjjal támogatott hallgató,
- c) önköltséges hallgató.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott hallgatók számára – kormányrendeletben meghatározottak szerint – a magyar állam biztosítja a hallgatói hitel igénybevételenek lehetőségét.

(2a) A hallgatói hitel az (1) bekezdés

- a) a) pontja szerinti hallgató számára a hallgatói léttel kapcsolatos költségek,
- b) b) és c) pontjában meghatározott hallgató számára a hallgatói léttel, valamint a képzéssel kapcsolatos költségek finanszírozásához járul hozzá.”

(2) Az Nftv. 46. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A magyar állami ösztöndíjjal támogatott hallgató képzésének jogszabályban meghatározott költségét, valamint a magyar állami részösztöndíjjal támogatott hallgató képzési költségének felét az állam, az önköltséges képzés költségeit a hallgató viseli. A magyar állami (rész)ösztöndíjjal támogatott képzésre tekintettel a magyar állami ösztöndíj feltételei teljesítésének nyilvántartásáért felelős szerv által megállapított visszafizetési kötelezettség adók módjára behajtandó köztartozás. Bármely képzési ciklusban, felsőoktatási szakképzésben, szakirányú továbbképzésben részt vevő hallgató lehet magyar állami (rész)ösztöndíjjal támogatott, függetlenül annak munkarendjétől.”

3. §

(1) Az Nftv. 48/A. § nyitó szövegrésze, valamint az azt megelőző 28/A. alcím címe helyébe a következő rendelkezés lép:

„28/A. A magyar állami (rész)ösztöndíjjal támogatott képzés sajátos feltételei

A magyar állami (rész)ösztöndíjas hallgató – a 48/B. §-ban meghatározottakra figyelemmel – köteles:”

(2) Az Nftv. 48/A. § *b*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A magyar állami (rész)ösztöndíjas hallgató – a 48/B. §-ban meghatározottakra figyelemmel – köteles]

„*b*) az oklevél megszerzését követő húsz éven belül az általa állami (rész)ösztöndíjjal folytatott tanulmányok idejével megegyező időtartamban magyar joghatóság alatt álló munkáltatónál a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény 5. §-ában meghatározott biztosítási jogviszonyt eredményező munkaviszonyt, munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyt fenntartani vagy magyar joghatóság alatt vállalkozási tevékenységet folytatni (a továbbiakban: hazai munkaviszony),”

(3) Az Nftv. 48/A. § *d*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A magyar állami (rész)ösztöndíjas hallgató – a 48/B. §-ban meghatározottakra figyelemmel – köteles]

„*d*) visszafizetni az adott képzésére tekintettel a Magyar Állam által folyósított 48/C. § (1) bekezdés *a*) pontja szerinti magyar állami (rész)ösztöndíjnak – évente a Központi Statisztikai Hivatal által megállapított éves átlagos fogyasztóiár-növekedés mértékével növelt – összegét a Magyar Államnak, ha az oklevél megszerzését követően nem tart fenn a *b*) pont szerint hazai munkaviszonyt.”

4. §

Az Nftv. 48/B. § (8) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(8) A 48/A. § *a*) pontjában meghatározott kötelezettség a szakváltást nem korlátozza. Szakváltás esetén a feltételek teljesítése szempontjából az újabb szak képzési ideje irányadó.”

5. §

Az Nftv. 48/C. § (1) bekezdés nyitó szövegrésze helyébe a következő rendelkezés lép:

„A hallgató által teljesítendő feltételek tekintetében a Magyar Állam köteles:”

6. §

Az Nftv. 48/D. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Az állami (rész)ösztöndíjjal támogatott képzésre besorolt jelentkező a beiratkozáskor nyilatkozik a képzés feltételeinek vállalásáról.”

7. §

Az Nftv. 48/E. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A magyar állami ösztöndíj feltételei teljesítésének nyilvántartásáért felelős szerv az ezen alcímben meghatározott jogainak érvényesítése és kötelezettségeinek teljesítése során a magyar állami (rész)ösztöndíjban részesített személlyel elektronikus úton is kapcsolatot tarthat.”

8. §

Az Nftv. 48/G. § c) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A felsőoktatási intézmény gondoskodik]

„c) a b) pontban meghatározott adatoknak a magyar állami ösztöndíj feltételei teljesítésének nyilvántartásáért felelős szerv részére történő szolgáltatásáról.”

9. §

Az Nftv. 48/H. § nyitó szövegrésze helyébe a következő rendelkezés lép:

„A magyar állami ösztöndíj feltételei teljesítésének nyilvántartásáért felelős szerv a magyar állami (rész)ösztöndíjas hallgató vonatkozásában nyilvántartja”

10. §

Az Nftv. 48/I. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„48/I. § (1) A képzés befejezését megelőzően a magyar állami ösztöndíj feltételei teljesítésének nyilvántartásáért felelős szerv a nyilvántartása alapján a magyar állami (rész)ösztöndíjas hallgatóval évente közli az általa igénybe vett állami ösztöndíj összegét.

(2) A magyar állami ösztöndíj feltételei teljesítésének nyilvántartásáért felelős szerv a magyar állami (rész)ösztöndíjjal támogatott képzés befejezésének, vagy ha a magyar állami (rész)ösztöndíjas hallgató az adott képzést nem fejezi be, a hallgatói jogviszony megszűnésének időpontjától számított hatvan napon belül közli a volt magyar állami (rész)ösztöndíjas hallgatóval az adott képzésen általa igénybe vett állami ösztöndíj teljes összegét.

(3) A magyar állami ösztöndíj feltételei teljesítésének nyilvántartásáért felelős szerv a (2) bekezdésben meghatározott időpontot követően évente közli az igénybe vett állami ösztöndíjnak – a 48/A. § d) pontja szerinti feltétel teljesítése során irányadó – összegét.”

11. §

Az Nftv. 48/J. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„48/J. § A magyar állami ösztöndíj feltételei teljesítésének nyilvántartásáért felelős szerv nyomon követi a volt magyar állami (rész)ösztöndíjas hallgató foglalkoztatási útját.

12. §

Az Nftv. 48/K. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„48/K. § Az oklevélszerzés és a hazai munkaviszony nyilvántartásával, az állami ösztöndíj utólagos visszatérítési kötelezettségével és a teljesítési kötelezettségek alóli felmentések megállapításával kapcsolatos feladatokat a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló törvény alkalmazásával első fokon a magyar állami ösztöndíj feltételei teljesítésének nyilvántartásáért felelős szerv, másodfokon az oktatásért felelős miniszter látja el.”

13. §

Az Nftv. 48/M. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„48/M. § (1) A volt magyar állami (rész)ösztöndíjas hallgatónak nem kell teljesítenie a 48/A. § *a*) és *c*) pontjában meghatározott feltételt, ha három gyermeket szül.

(2) A volt magyar állami (rész)ösztöndíjas hallgatónak nem kell teljesítenie a 48/A. § *c*) pontja alapján meghatározott feltételt, ha beiratkozását követően az adott szakon

a) felsőoktatási szakképzés, illetve osztott képzés esetén legfeljebb egy félévig,

b) osztatlan képzés esetén legfeljebb két félévig

folytatott tanulmányokat magyar állami (rész)ösztöndíjjal támogatott képzésben és a 42. § (1) bekezdés *b*) pontja szerinti átvételére nem került sor.

(3) A volt magyar állami (rész)ösztöndíjas hallgatónak nem kell teljesítenie a 48/A. § *d*) pontja alapján meghatározott feltételt vagy annak egy részét, ha a visszafizetési időszak alatt hazai munkaviszonyt létesít, tart fenn, annak időtartamával arányosan.”

14. §

(1) Az Nftv. 48/N. § (1) bekezdés nyitó szövegrésze helyébe a következő rendelkezés lép:

„A magyar állami ösztöndíj feltételei teljesítésének nyilvántartásáért felelős szerv a volt magyar állami (rész)ösztöndíjas hallgató kérelmére a 48/A. § *a*) pontja alapján meghatározott feltétel teljesítésének felfüggesztését engedélyezi”

(2) Az Nftv. 48/N. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A magyar állami ösztöndíj feltételei teljesítésének nyilvántartásáért felelős szerv a volt magyar állami (rész)ösztöndíjas hallgató kérelmére a 48/A. § *c*) pontja alapján meghatározott feltételt – kormányrendeletben meghatározottak szerint – teljesítettnek tekinti, ha a hallgató hazai munkaviszonyt az igénybe vett képzési időnek megfelelő időtartamban tart fenn.”

15. §

Az Nftv. 48/O. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„48/O. § (1) A magyar állami ösztöndíj feltételei teljesítésének nyilvántartásáért felelős szerv a volt magyar állami (rész)ösztöndíjas hallgató kérelmére a 48/A. § *a*) pontja alapján meghatározott feltételt teljesítettnek tekinti, ha a hallgató az oklevelét tartós betegsége, balesete, szülés miatt nem képes megszerezni.

(2) A magyar állami ösztöndíj feltételei teljesítésének nyilvántartásáért felelős szerv a volt magyar állami (rész)ösztöndíjas hallgató kérelmére a 48/A. § *b*)–*d*) pontja alapján meghatározott feltételt vagy annak egy részét teljesítettnek tekinti, ha a hallgató a kötelezettségét megváltozott munkaképességére tekintettel, tartós betegsége, balesete, szülés, kettő vagy több gyermek nevelésére tekintettel vagy más váratlan ok miatt, önhibáján kívül nem képes teljesíteni.

(3) A (2) bekezdésben a gyermeknevelésre vonatkozó kedvezményt a magyar állami ösztöndíj feltételei teljesítésének nyilvántartásáért felelős szerv ugyanazon gyermekekre tekintettel csak az egyik szülő számára engedélyezi.”

16. §

(1) Az Nftv. 48/P. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Amennyiben a magyar állami ösztöndíj feltételei teljesítésének nyilvántartásáért felelős szerv megállapítja, hogy a volt magyar állami (rész)ösztöndíjas hallgató visszatérítési kötelezettsége fennáll, erről határozatot hoz. A visszatérítendő állami ösztöndíj összegét a határozat jogerőre emelkedését követő harminc napon belül kell megfizetni (esedékesség).”

(2) Az Nftv. 48/P. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A magyar állami (rész)ösztöndíj vagy annak egy része visszatérítését a volt magyar állami (rész)ösztöndíjas hallgatót foglalkoztató munkáltató vagy más személy – a magyar állami ösztöndíj feltételei teljesítésének nyilvántartásáért felelős szervhez intézett nyilatkozat benyújtásával – átvállalhatja.”

17. §

(1) Az Nftv. 48/Q. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„48/Q. § (1) A volt magyar állami (rész)ösztöndíjas hallgató kérelmére a magyar állami ösztöndíj feltételei teljesítésének nyilvántartásáért felelős szerv

a) ötmillió forint alatti összegű állami ösztöndíj visszatérítési kötelezettsége esetén legfeljebb tíz évre szóló,

b) ötmillió forint feletti összegű állami ösztöndíj visszatérítési kötelezettsége esetén legfeljebb tizenöt évre szóló részletfizetést engedélyez.

(2) A fizetési kötelezettség az esedékességet megelőzően is teljesíthető.”

18. §

Az Nftv. 48/R. § (1) bekezdés nyitó szövegrésze helyébe a következő rendelkezés lép:

„A magyar állami ösztöndíj feltételei teljesítésének nyilvántartásáért felelős szerv a visszatérítési kötelezettség összegét megállapító jogerős határozatot a Magyar Államot megillető igény érvényesítéséhez szükséges adatokkal együtt megküldi az állami adóhatóságnak a visszatérítendő összeg behajtása érdekében, ha a jogerősen megállapított visszatérítési kötelezettséget a volt magyar állami (rész)ösztöndíjas hallgató vagy a 48/P. § (3) bekezdése szerint azt tőle átvállaló személy az átvállalt összeg erejéig”

19. §

Az Nftv. 48/S. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„48/S. § A 48/A. § c) és d) pontja alapján teljesített befizetés a Felsőoktatási Struktúraátalakítási Alap bevételeit képezi.”

20. §

Az Nftv. 110. § (1) bekezdés 23. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A Kormány felhatalmazást kap arra, hogy rendelettel szabályozza]

„23. a magyar állami ösztöndíj feltételei teljesítésének nyilvántartásáért felelős szervnek a magyar állami ösztöndíjjal támogatott képzés feltételeinek, a hallgatói képzési szerződés nyilvántartásával, kezelésével kapcsolatos eljárási szabályait, a hallgatói képzési szerződés feltételeit,”

21. §

Az Nftv. 110. § (2) bekezdés c) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[Felhatalmazást kap a Kormány, hogy]

„c) a magyar állami ösztöndíj feltételei teljesítésének nyilvántartásáért felelős szervet”

[rendeletben jelölje ki.]

22. §

Az Nftv. 111. §-a a következő (8) bekezdéssel egészül ki:

„(8) E törvény 39. § (3) bekezdésének, 46. § (3) bekezdésének, 48/A–48/S. §-ának a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvénynek az Alaptörvény negyedik módosításával összefüggő módosításáról szóló 2013. évi törvénnyel megállapított rendelkezéseit a 2013 szeptemberében első évfolyamon induló alap-, osztatlan, illetve mesterképzésre, felsőoktatási szakképzésre, valamint az azt követő évfolyamokra – magyar állami (rész)ösztöndíjjal támogatott képzésre – felvett, beiratkozott hallgatók tekintetében, továbbá a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvénynek az Alaptörvény negyedik módosításával összefüggő módosításáról szóló 2013. évi törvény hatálybalépését megelőzően már megkötött hallgatói szerződések tekintetében is alkalmazni kell.”

23. §

Az Nftv. 5. melléklete helyébe e törvény melléklete lép.

24. §

Az Nftv.

a) 48/A. § a) pont „*támogatott képzésen*” szövegrésze helyébe a „*támogatott adott képzésen*”,

b) 48/H. § c) pont „*állami ösztöndíjnak*” szövegrésze helyébe „*magyar állami (rész)ösztöndíjnak*” szöveg lép.

25. §

Hatályát veszti az Nftv.

- a) 48/A. § c) pont „*vagy*” szövegrésze,
- b) 48/D. § (1) és (3)–(5) bekezdése,
- c) 48/E. § (1)–(3) bekezdése,
- d) 48/F. §-a,
- e) 48/G. § a) pontja,
- f) 48/H. § a) pontja,
- g) 111. § (7) bekezdése.

26. §

Ez a törvény a kihirdetését követő napon lép hatályba.

„5. melléklet a 2011. évi CCIV. törvényhez

A magyar állami ösztöndíj feltételei teljesítésének nyilvántartásáért felelős szervnél nyilvántartott és kezelt személyes és különleges adatok

1. E törvény által nyilvántartott adatok az állami (rész)ösztöndíjas hallgató
 - a) természetes személyazonosító adatai, adóazonosító jele, társadalombiztosítási azonosító jele,
 - b) lakcímre (lakóhely és tartózkodási hely) vonatkozó adatai,
 - c) hazai munkaviszony(ok) létesítésére és időtartamára vonatkozó adatai,
 - d) a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló törvényben meghatározott álláskeresőként történő nyilvántartásba vételére, valamint az álláskeresőként eltöltött időtartamra vonatkozó adatai,
 - e) terhelességi-gyermekágyi segélyre való jogosultságra, valamint ennek időtartamára vonatkozó adatai,
 - f) gyermekgondozási segélyre való jogosultságra, valamint ennek időtartamára vonatkozó adatai,
 - g) gyermekgondozási díjra való jogosultságra, valamint ennek időtartamára vonatkozó adatai,
 - h) megváltozott munkaképességre, valamint ennek időtartamára vonatkozó adatai,
 - i) nyugdíjkorhatár elérésére vonatkozó adatai,
 - j) felsőoktatási képzésére, a hallgatói jogviszonyára vonatkozó adatai.

2. Az 1. pontban megjelölt adatok kezelésére a magyar állami ösztöndíj feltételei teljesítésének nyilvántartásáért felelős szerv jogosult.

3. Az adatkezelés célja:

Az állami (rész)ösztöndíjas hallgató által vállalt kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, ellenőrzése.

4. Az adatkezelés időtartama:

Az adatok a hallgató részére meghatározott feltételek teljesítésétől számított 5 évig kezelhetőek.

5. Továbbítható:

- a) a bíróságnak, a rendőrségnek, az ügyészségnek, a bírósági végrehajtónak, valamint az államigazgatási szervnek, ha konkrét ügy eldöntéséhez szükséges adat;
- b) a nemzetbiztonsági szolgálat részére valamennyi adat.

6. A magyar állami ösztöndíj feltételei teljesítésének nyilvántartásáért felelős szerv a nyilvántartott személyek természetes személyazonosító adatairól és lakcíméről – azonosítás és a változások ellenőrzése céljából – térítésmentesen, elektronikus úton adatot igényelhet a személyiadat- és lakcímnyilvántartás központi szervétől, a munkaügyi központoktól és kirendeltségeiktől, a kincstártól, az egészségbiztosítási szervtől, a nyugdíjbiztosítási igazgatási szervtől és az adóhatóságtól.

7. A magyar állami ösztöndíj feltételei teljesítésének nyilvántartásáért felelős szerv azonosítás és a változások ellenőrzése céljából történő adatigényléshez a személyiadat- és lakcímnyilvántartás központi szervének, a munkaügyi központoknak és kirendeltségeiknek, a kincstárnak, az egészségbiztosítási szervnek, a nyugdíjbiztosítási igazgatási szervnek és az adóhatóságnak megküldheti a nyilvántartott személyek természetes személyazonosító adatait, továbbá adóazonosító jelét és társadalombiztosítási azonosító jelét. A személyiadat- és lakcímnyilvántartás központi szerve, a munkaügyi központok és kirendeltségeik, a kincstár, az egészségbiztosítási szerv, a nyugdíjbiztosítási igazgatási szerv, az adóhatóság a sikeres azonosítást követően a kért adatokat átadja a magyar állami ösztöndíj feltételei teljesítésének nyilvántartásáért felelős szervnek.”

INDOKOLÁS

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény (a továbbiakban: Nftv.) alapján jelenleg felsőoktatási képzésben a hallgató a költségviselés formája szerint három módon részesülhet:

- önköltséges formában, ahol a képzés költségét saját maga viseli;
- önköltséges formában, ahol a Diákhitel 2 konstrukcióban rendkívül kedvező feltételek mellett van lehetősége a képzés költségeinek finanszírozására
- magyar állami (rész)ösztöndíjas képzés keretében, amely esetben az állam vállalja át a képzés költségeit a törvényben, illetve a törvény felhatalmazása alapján kormányrendeletben meghatározott feltételek teljesülése esetén.

Jelen törvényjavaslat (a továbbiakban: Javaslat) ezen harmadik eset feltételeinek módosítását tartalmazza.

Az Alaptörvény negyedik módosítása a művelődéshez való jog érvényesülése érdekében rögzíti a felsőfokú oktatásban való részesülés hozzáférhetőségét és a képességeik alapján a felsőfokú oktatásban részesülők jogszabályban meghatározott támogatását. Annak érdekében, hogy az állam támogatása az egyén mellett a közösség érdekeit is szolgálja, a felsőfokú oktatásban résztvevők anyagi támogatását feltételhez kötheti. Ilyen feltétel Magyarországon a társadalom, a gazdaság érdekeit szolgáló munkavégzés, illetve a tanulmányok elvárható időn belül történő befejezése.

A Javaslat illeszkedik az Alaptörvény negyedik módosításával megállapított Alaptörvény XI. cikk (3) bekezdésében foglaltakhoz, amely szerint *„Törvény a felsőfokú oktatásban való részesülés anyagi támogatását meghatározott időtartamú olyan foglalkoztatásban való részvételhez, illetve vállalkozási tevékenység gyakorlásához kötheti, amelyet a magyar jog szabályoz.”*

A felsőoktatás tekintetében a módosítás alapvető célja az, hogy az adófizetők pénzéből a képzésben részt vevő hallgató felelősségét és motivációját erősítse és a szabályozás eszközeivel az eredménytelen képzéseket csökkentse. Oktatáspolitikai felelősségünk, hogy hosszú távra biztosítsuk Magyarországon minden szakmai terület szakember utánpótlását. A felsőoktatásra fordított adóforintokkal az államnak úgy kell gazdálkodnia, hogy ez a cél teljesüljön. A képzésre fordított adófizetői forintok akkor hasznosulnak, ha a fiatal munkájával hazánk is profitál az előttünk álló évtizedekben.

A korábbi hallgatói ösztöndíjszerződés-kötési kötelezettség a Felsőoktatási Kerekasztal keretében folytatott egyeztetések eredményeként megváltozik.

Az ösztöndíj és a vállalt kötelezettség arányban állnak egymással.

Az új rendelkezések tételesen meghatározzák azokat az eseteket, amelyek fennállása során az ösztöndíjas hallgatónak nem kell teljesítenie a magyar állami (rész)ösztöndíjjal támogatott képzésben való részvétel speciális feltételeit. A volt hallgatónak nem kell teljesítenie a rendelkezésben meghatározott feltételeket, ha három gyermeket szül. Lehetővé válik, hogy a felsőoktatási tanulmányokat megkezdő és egy vagy két félév után megszakító hallgatóknak – a képzés képzési időtartamától függően – ne kelljen teljesíteniük az ösztöndíj irányadó összegének visszafizetési kötelezettségre irányuló feltételt, tekintettel arra, hogy ez az idő megfelelő arra, hogy a hallgató az esetlegesen meghozott helytelen döntését visszafizetési kötelezettség keletkezése nélkül visszavonja.

A Javaslat szabályozza azokat az eseteket, amelyek fennállása során – a hallgató kérelmére – a nyilvántartásért felelős szerv teljesítettnek tekinti a hallgató által vállalt kötelezettséget, ha oklevelét tartós betegsége, balesete, szülés miatt nem képes megszerezni vagy a kötelezettségét megváltozott munkaképességére tekintettel, tartós betegsége, balesete, szülés, kettő vagy több gyermek nevelésére tekintettel, vagy más váratlan ok miatt, önhibáján kívül nem képes teljesíteni. A hatóság mérlegelési jogkörét is korlátozza így a törvénymódosítás a megfelelően igazolt esetekben, emellett a hallgatók jogbiztonságát is erősíti.

A visszafizetés szempontjából kedvezőnek minősíthető változás, hogy amennyiben a hallgató a képzési feltételeket nem tudja teljesíteni, az állami támogatás visszafizetési kötelezettségének megállapítása a Központi Statisztikai Hivatal által megállapított éves, átlagos fogyasztói árindexszel növelt összeg figyelembe vételével történik a korábbi jegybanki alapkamatot három százalékkal meghaladó kamatfizetési kötelezettség helyett. A visszafizetési kötelezettség így arányosabb és tervezhető a hallgatók számára.

További kedvező szabályozási változás, hogy törvényi szinten biztosított a részletfizetés, amelynek időtartama a kifizetett összeg mértékéhez igazodik.

Az Oktatási Hivatal – amely jelenleg a hallgatói szerződések nyilvántartásáért felelős szerv – szerepe átalakul, és a továbbiakban a magyar állami ösztöndíj feltételei teljesítésének nyilvántartásáért felelős szervként működik.

A rendelkezéseket a törvénymódosítás hatálybalépését megelőzően megkötött hallgatói szerződések tekintetében is alkalmazni kell, így azok tekintetében, akik a Javaslat szerint hátrányosabb helyzetbe kerülnének, a kedvezőbb feltételek érvényesítése megmarad.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

Az 1. §-hoz

Az Nftv. 39. §-a rendelkezik a felsőoktatásba való bejutást követő hallgatói jogviszony létesítéséről. Az a hallgató, aki magyar állami (rész)ösztöndíjjal támogatott képzésben vesz részt, a nemzeti felsőoktatási törvényben előírt sajátos feltételek teljesítésére köteles. A módosítás célja annak az alapvető változásnak az átvezetése, hogy az állami ösztöndíjhoz való hozzájutást az állam nem formális szerződéskötési kötelezettséghez, hanem egy – az Nftv. 48/D. § (2) bekezdésében szabályozott – feltételek vállalásáról szóló nyilatkozattételi kötelezettséghez köti. Erre tekintettel az Oktatási Hivatal – amely jelenleg a hallgatói szerződések nyilvántartásáért felelős szerv – szerepe átalakul és a továbbiakban a magyar állami ösztöndíj feltételei teljesítésének nyilvántartásáért felelős szervként látja el feladatait.

A 2. §-hoz

A költségviselés formája szerint a felsőoktatási képzésben részt vevő lehet magyar állami (rész)ösztöndíjjal támogatott hallgató vagy önköltséges hallgató. A hallgatói hitel felvételének lehetősége biztosítja a magyar állami ösztöndíjjal támogatott hallgató számára a hallgatói léttel kapcsolatos költségek finanszírozását, a magyar állami részösztöndíjjal támogatott, valamint önköltséges hallgató számára a képzés költségeinek, továbbá a hallgatói léttel kapcsolatos költségek finanszírozását. A hitelfelvétel részletes szabályozását a hallgatói hitelrendszerről szóló 1/2012. (I. 20.) Korm. rendelet tartalmazza. A felsőfokú tanulmányok közpénzekből történő – akár részleges – finanszírozása miatt, az igénybevevő hallgatót esetenként visszafizetési kötelezettség terheli. Az adók módjára behajtandó köztartozás tekintetében a magyar állami ösztöndíj feltételei teljesítésének nyilvántartásáért felelős szerv jár el.

A 3. §-hoz

A rendelkezés szerint a magyar állami (rész)ösztöndíjas hallgató köteles az oklevél megszerzését követő húsz éven belül hazai munkaviszonyt létesíteni a képzési időnek megfelelő időtartamban. A módosítási javaslat lényege, hogy amennyiben a hallgató a képzési feltételeket nem teljesíti, az állami támogatás visszafizetési kötelezettségének megállapítása a Központi Statisztikai Hivatal által megállapított éves, átlagos fogyasztói árindekszel növelt összeg figyelembe vételével történik a korábbi jegybanki alapkamatot három százalékkal meghaladó kamatfizetési kötelezettség helyett. A visszafizetési kötelezettség így arányosabb, és tervezhető a hallgatók számára.

A 4–9. §-hoz

A rendelkezések a módosítás folytán igazodnak a megváltozott képzési feltételekkel kapcsolatos fogalmakhoz, elnevezésekhez, így például hallgatói ösztöndíjszerződés helyett a hallgató által teljesítendő feltételek tekintetében fogalmazzák meg a Magyar Állam kötelességeit. A rendelkezések szabályozzák az állami (rész)ösztöndíjjal támogatott képzésre besorolt jelentkezőnek a képzés feltételei vállalásáról szóló nyilatkozatát, valamint a magyar állami ösztöndíj feltételei teljesítésének nyilvántartásáért felelős szerv elektronikus kapcsolattartási lehetőségét.

A 10. §-hoz

A rendelkezés meghatározza azokat az eseteket amikor a magyar állami ösztöndíj feltételei teljesítésének nyilvántartásáért felelős szervnek közzéi kötelezettsége áll fenn a (volt) magyar állami (rész)ösztöndíjas hallgatóval szemben az általa igénybe vett állami ösztöndíj összege vonatkozásában, így például a nyilvántartásért felelős szerv a hallgatói jogviszony megszűnésének időpontját követően évente közli a feltétel teljesítése során a KSH által megállapított éves, átlagos fogyasztóiár-növekedés mértékével növelt irányadó összeget, a szerződési kötelezettségek pontos nyomon követése és a hallgatók megfelelő tájékoztatása érdekében.

A 11. §-hoz

A rendelkezés szerint a magyar állami ösztöndíj feltételei teljesítésének nyilvántartásáért felelős szerv nyomon követi a volt magyar állami (rész)ösztöndíjas hallgató foglalkoztatási útját.

A 12. §-hoz

A rendelkezés szerint az oklevélszerzés és a hazai munkaviszony nyilvántartásával, az állami ösztöndíj utólagos visszatérítési kötelezettségével és a teljesítési kötelezettségek alóli felmentések megállapításával kapcsolatos feladatokat a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló törvény alkalmazásával első fokon a magyar állami ösztöndíj feltételei teljesítésének nyilvántartásáért felelős szerv, másodfokon az oktatásért felelős miniszter látja el.

A 13. §-hoz

A rendelkezés tételesen meghatározza azokat az eseteket, amelyek fennállása során az ösztöndíjas hallgatónak nem kell teljesítenie a magyar állami (rész)ösztöndíjjal támogatott képzésben való részvétellel kapcsolatos kötelezettségeit. A módosítás lehetővé teszi, hogy a felsőoktatási tanulmányokat megkezdő és egy vagy két félév után megszakító hallgatóknak – a képzés képzési időtartamától függően – ne kelljen teljesíteni az ösztöndíj visszafizetési kötelezettséget, tekintettel arra, hogy ez az idő megfelelő arra, hogy a hallgató az esetlegesen meghozott helytelen döntését visszafizetési kötelezettség keletkezése nélkül visszavonja.

A rendelkezés az Nftv. 48/M. § (2) bekezdése szerinti, a halmozottan hátrányos helyzetre tekintettel meghatározott kedvezmény nevesítésének elhagyását kezdeményezi a bekezdés módosításával, mindez a bevezetésre szolgáló rendelkezés szerint visszamenőlegesen a már megkötött hallgatói szerződések tekintetében is irányadó. Figyelemmel arra, hogy a 48/O. § (2) bekezdés az önhibán kívüli váratlan okra tekintettel sokkal szélesebb körben teszi lehetővé a teljesítési kötelezettség megszűnését, így a rendelkezés nem teszi visszamenőlegesen terhesebbé a korábban hallgatói szerződést kötött halmozottan hátrányos helyzetű hallgatók helyzetét, így az Alaptörvény rendelkezéseinek megfelel.

A 14. §-hoz

A rendelkezés meghatározza azokat az eseteket, amelyek fennállása során – a hallgató kérelmére – a magyar állami ösztöndíj feltételei teljesítésének nyilvántartásáért felelős szerv engedélyezheti a vállalt kötelezettség teljesítésének felfüggesztését. A módosítás célja a hallgatói jogbiztonság, kiszámíthatóság növelése.

A 15. §-hoz

A rendelkezés meghatározza azokat az eseteket, amelyek fennállása esetén – a hallgató kérelmére – a magyar állami ösztöndíj feltételei teljesítésének nyilvántartásáért felelős szerv a hallgató esetében teljesítettnek tekinti a törvényben meghatározott feltételt vagy annak egy részét. A rendelkezés további kiegészítést tartalmaz, így a jogszabályban pontosabban meg nem határozható váratlan ok bekövetkeztéhez köti a teljesítési kötelezettség megszűnését, amennyiben az ok a hallgató önhibáján kívül teszi képtelenné őt a teljesítésre.

A 16. §-hoz

A rendelkezés szerint amennyiben a magyar állami ösztöndíj feltételei teljesítésének nyilvántartásáért felelős szerv megállapítja, hogy a volt magyar állami (rész)ösztöndíjas hallgató visszatérítési kötelezettsége fennáll, erről határozatot hoz. A visszatérítendő állami ösztöndíj összegét a határozat jogerőre emelkedését követő harminc napon belül kell megfizetni.

A rendelkezés szerint a magyar állami (rész)ösztöndíj vagy annak egy része visszatérítését a volt magyar állami (rész)ösztöndíjas hallgatót foglalkoztató munkáltató vagy más személy átvállalhatja.

A 17. §-hoz

A rendelkezés alapján törvényi szinten biztosított a részletfizetés – amelynek időtartama a kifizetett összeg mértékéhez igazodik –, továbbá a fizetési kötelezettség esedékességet megelőző teljesíthetősége.

A 18. §-hoz

A rendelkezés szerint a magyar állami ösztöndíj feltételei teljesítésének nyilvántartásáért felelős szervnek a visszatérítési kötelezettség összegét megállapító jogerős határozatát meg kell küldenie az állami adóhatóságnak – az Nftv.-ben meghatározott feltételek teljesülése esetén – a visszatérítendő összeg behajtása érdekében.

A 19. §-hoz

A rendelkezés szerint a hallgatói befizetés a központi költségvetés helyett a Felsőoktatási Struktúraátalakítási Alap bevételeit képezi azzal a céllal, hogy az így keletkező forrás a felsőoktatás céljait, feladatait szolgálja, ezáltal erősítve azt a célt, hogy az állam támogatása az egyén mellett a közösség érdekeit is szolgálja azáltal, hogy a felsőoktatás fejlesztésére fordítja az így keletkezett bevételt. A Felsőoktatási Struktúraátalakítási Alap létrehozásáról az 1103/2013. (III. 7.) Korm. határozat rendelkezett.

A 20–21. §-hoz

A rendelkezés módosítja azokat a kérdéseket, amelyekre a Kormány rendeletalkotási felhatalmazást kap.

A 22. §-hoz

A rendelkezés szabályozza a megváltozott törvényi rendelkezések bevezetését azzal, hogy a törvényjavaslat hatálybalépését megelőzően megkötött hallgatói szerződések tekintetében is alkalmazni rendeli az új rendelkezéseket.

A 23. §-hoz

A rendelkezés az új szabályoknak megfelelően pontosítja a hallgatói ösztöndíjszerződések alapján nyilvántartott és kezelt személyes és különleges adatokról szóló mellékletet.

A 24–25. §-hoz

A rendelkezés fogalmak és elnevezések megváltoztatását, a megváltozott szabályozáshoz már nem illeszkedő rendelkezések hatályon kívül helyezését szolgálja. Fel kell hívni a figyelmet az Nftv. 111. § (7) bekezdésének hatályon kívül helyezésére, amely a szerződéses konstrukció kivezetéséből következik, azonban nem eredményezi azt, hogy a képzési feltételek visszamenőleges hatályú módosítására a továbbiakban lehetőség nyíljon.

A 26. §-hoz

Hatályba léptető rendelkezés.